

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát
Dukelská 23, 370 01 České Budějovice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-840/23-C
Sp. zn. ČŠIC-S-153/23-C

Název	Základní škola T. G. Masaryka a Mateřská škola Horní Dvořiště
Sídlo	Český Heršlák 52, 382 41 Horní Dvořiště
E-mail	skola@zsceskyherslak.cz
IČO	70 659 206
Identifikátor	600 059 430
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Leona Vejsová
Zřizovatel	Obec Horní Dvořiště
Místo inspekční činnosti	Český Heršlák 52, Horní Dvořiště
Inspekční činnost na místě	19. 9. 2023 – 22. 9. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola T. G. Masaryka a mateřská škola Horní Dvořiště (dále „škola“) vykonává činnost mateřské a základní školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny. K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 27 žáků, z toho čtyři žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, mateřskou školu navštěvovalo 15 dětí starších tří let. Školní družinu navštěvovalo 26 účastníků, čímž byl překročen povolený limit o jednoho účastníka. Škola je malotřídního typu, žáci zde navštěvují dvě věkově heterogenní třídy

rozdělené na třídu prvního a druhého ročníku a třídu třetího, čtvrtého a pátého ročníku. Škola byla dlouhodobě podlimitní, od školního roku 2022/2023 již limit žáků stanovený legislativou naplňuje. V budově školy také sídlí soukromá základní umělecká škola.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Malý tým pedagogických pracovníků základní školy tvoří spolu s ředitelkou aprobovaná pedagožka 1. stupně spolu s asistentkou pedagoga, v mateřské škole pracují dvě učitelky, jedna si aktuálně doplňuje kvalifikaci. Obě zároveň působí ve školní družině jako vychovatelky. Ředitelka školy je ve své funkci od roku 2008.

Oblasti organizace vzdělávání, pedagogického vedení a kontrolní činnosti vykazují dílčí nedostatky. Škola nemá vypracovaný plán či koncepční záměry, které by napomáhaly k systematickému a ucelenému rozvoji školy. Tato situace, odrážející se napříč celou organizací vzdělávání, přetrvává od poslední inspekční činnosti. Ředitelka školy má výrazný nadúvazek osmi hodin přímé pedagogické činnosti týdně. Toto navýšení hodin spolu s nízkou mírou delegování kompetencí na další pracovníky se negativně odráží v řídicí činnosti ředitelky. Značné nedostatky vykazuje také vedení povinné dokumentace, která často není zpracována. Škole se tak nedaří vždy identifikovat slabá místa a s nimi spojená rizika a následně přijímat adekvátní opatření.

Kontrolní a hospitační činnost je do určité míry ovlivněna omezenými personálními podmínkami, je spíše méně frekventovaná, potřebná zpětná vazba směrem k pracovníkům je neformálního charakteru a její odraz ve výuce či v následném dalším vzdělávání pedagogů tak není v kvalitě vzdělávání transparentní.

Škola se dostatečně aktivně nepodílí na získávání dalších finančních zdrojů na pořízení materiálního vybavení a digitální techniky, což neumožňuje využívat rozmanitější formy a metody při vzdělávání. Škole se však ve spolupráci se zřizovatelem podařilo odstranit některé nedostatky zjištěné při minulé inspekční činnosti týkající se především nedostatečných podmínek provozu mateřské školy a tím se zkvalitnil průběh předškolního vzdělávání. Spolupráce se zřizovatelem je také klíčová v upevňování sociálních a komunikačních kompetencí dětí a žáků, škola se spolupodílí na organizaci společenských událostí obce a má tak nezastupitelnou sociálně kulturní roli a významně posiluje vztah dětí a žáků k místu, kde žijí. Nedílnou součástí vzdělávacího procesu jsou rovněž akce či výlety, které podporují vytváření pozitivních vrstevnických vztahů.

V předškolním vzdělávání je pozitivem vzájemná vstřícnost a spolupráce mezi učitelkami, které se výrazně podílí na celkově příznivém klimatu. Mateřská škola vykázala nedostatky především v podmínkách rozvržení režimu dne a v jeho personálním zabezpečení, neboť v organizaci vzdělávání dochází dopoledne ke krácení pobytu venku a při ranních i odpoledních činnostech k nevhodnému slučování dětí mateřské školy a účastníků školní družiny. Tento stav negativně ovlivňuje vzdělávací podmínky především předškolních dětí v čase, kdy je mateřská škola přesunuta do školní družiny. Mateřská škola a školní družina také svým kratším provozem (od sedmi do patnácti hodin) nevyhází vstříc požadavkům ze strany rodičů. Další vzdělávání pedagogů, především v oblasti logopedie, není uskutečňováno v potřebné míře.

Během inspekční činnosti bylo dále zjištěno, že není v dostatečné míře garantována bezpečnost žáků a dětí, neboť vstupy do areálu školy i samotné školní budovy nebyly monitorovány či zabezpečeny proti vniku nežádoucích osob, stejně tak jako svévolnému opuštění budovy dětmi a žáky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitované hodiny v základním vzdělávání byly připravené a probíhaly v přátelské atmosféře. Žáci bez obav pokládali dotazy, ale ne vždy byla zřetelně nastavena a respektována pravidla vzájemné spolupráce. Výuka probíhala v souladu se vzdělávacími cíli, a to převážně frontálně. I když byla vhodně strukturovaná, rezervy byly zaznamenány v zařazování aktivizujících metod pro posílení pozornosti všech žáků či ve využívání dostatečného množství didaktických pomůcek. V hodinách českého jazyka byla u žáků 1. ročníku účelně využita metoda čtení Sfumato. Učitelky aktivně podněcovaly žáky k plnění úkolů pomocí motivační pochvaly a vhodným představením cíle na začátku hodiny. Hodnocení jeho dosažení na konci hodiny s ohledem na vlastní učení se pak dařilo jen částečně. Práce s chybou byla vhodně didakticky podchycena jako samozřejmá součást učebního procesu. Obě vyučující spíše využívaly samostatnou práci žáků či individuální mluvený projev, méně často zařazovaly spolupráci ve dvojici či práci skupinovou jako účelného prostředku pro rozvíjení komunikačních a sociálních kompetencí žáků. Vyhledávání či ověřování informací z různých zdrojů, které by žákům usnadňovalo orientaci v dalších úrovních řešení, nebylo během hospitační činnosti zaznamenáno. Úlohy byly diferenciovány pouze částečně, převážně směrem k míře znalostí žáků různých ročníků, žáci s podpůrnými opatřeními až na výjimky většinou pracovali s ostatními žáky na stejné vyučovací platformě. Patrná byla snaha pedagogů o propojení výuky s reálným světem, což mělo pozitivní dopad na proces učení a pochopení souvislostí.

Denní režim žáků začíná každý den povinným ranním kruhem, který má charakter třídnické hodiny. Těmito povinnými hodinami nad rámec časové dotace dané školním vzdělávacím programem dochází k nevhodné nadměrné zátěži žáků o více než dvě vyučovací hodiny týdně.

Při sledovaném zájmovém vzdělávání probíhaly převážně aktivity dle zájmu účastníků, s dostatečným prostorem pro relaxaci, celkově s větším důrazem na výtvarné aktivity. Vhodně byly využívány hry a stavebnicové systémy podporující jemnou i hrubou motoriku a představivost. Vzdělávání se odehrávalo v příjemné atmosféře.

Ve výchovně-vzdělávací práci mateřské školy byly spontánní i řízené aktivity vhodně vyvážené, učitelky dbaly na námětové propojení integrovaného bloku při dopoledních činnostech i pobytu venku. Vzdělávání probíhalo v pozitivní atmosféře s jasnými pravidly, nechybělo průběžné povzbuzování a motivační pochvaly, děti byly aktivně vedeny k rozvoji mluvního projevu. Při spontánních činnostech byl k dispozici volný přístup k hračkám i knihám, námětové koutky byly však svým vybavením méně podnětné. Řízená činnost pak cíleně směřovala k posilování vzájemných vztahů a sebepojetí dětí. Zhodnocení aktivity za spolupráce dětí bylo velmi dobře využito nad jejich výtvarnými pracemi. Ve sledovaném vzdělávání nebyly v heterogenní třídě zaznamenány prvky uplatňování diferenciací činností. Blízké okolí školy poskytuje řadu podnětů k rozvoji přírodovědné gramotnosti i pohybových dovedností, pobyt venku je však v režimu dne nevhodně krácen. Také v předškolním vzdělávání je kladen důraz na propojování informací s reálným životem jako funkční prostředek k pochopení souvislostí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Sledování individuálního pokroku žáků probíhá standardními způsoby, je projednáváno na pedagogických radách a vyhodnoceno převážně numerickým hodnocením, v některých případech též na konci roku slovně. Strategie předcházení školní neúspěšnosti není

vypracována, žáci s potřebou podpory jsou doučováni na základě domluvy. Potřebnou zpětnou vazbu žákům průběžně poskytuje vyučující formou pozitivní pochvaly či písemným a ústním ověřováním. V menší míře se daří uplatňovat další prvky formativního hodnocení, např. sebeevaluaci či evaluaci vrstevnickou, jako vhodný prostředek pro posílení motivace žáků. Externí testování škola nevyužívá.

Školní poradenské pracoviště je zajištěno pouze částečně, bez potřebné opory ustanovení výchovného poradce a metodika prevence. Škola nemá zpracovaný minimální preventivní program a již zmíněnou strategii předcházení školní neúspěšnosti a pedagogové tak nemají potřebnou či jednotnou oporu v dokumentech pro řešení možných situací.

V mateřské škole se hodnocení uskutečňuje prostřednictvím průběžně vedené diagnostiky a portfolií, chybí však jejich systematické vyhodnocování. Učitelky se věnují hodnocení naplňování třídního vzdělávacího programu a pravidelně je provádí po skončení tematických okruhů. Hodnocení za školní rok včetně vytyčení dalších záměrů prováděno není.

U nově přijatých dětí škola realizuje promyšlený adaptační program. Příprava předškolních dětí probíhá průběžně, podporována je zejména předčtenářská a předmatematická gramotnost, sortiment didaktických pomůcek je však omezený. Snazší přechod na vyšší stupeň vzdělání podporují některé společné projekty a akce se základní školou, užší systematická spolupráce se neuskutečňuje.

Závěry

Vývoj školy

- Zakoupení nových herních prvků na školní zahradu.
- Zlepšení prostředí mateřské školy včetně nově vybudovaného zázemí pro děti.
- Aktualizace školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Silné stránky

- Úzká vzájemná spolupráce učitelek v předškolním vzdělání se podílí na vytváření příznivého školního klimatu. (3.3)
- Promyšlené propojení výuky s reálným světem napříč celým procesem, včetně nabídky projektů a exkurzí, pomáhá dětem i žákům chápat souvislosti a nabízí jim tak zapojení do vlastního procesu učení. (4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Od minulé inspekce přetrvává absence zpracovaného plánu rozvoje školy, která by umožnila se zaměřit na krátkodobý či dlouhodobý rozvoj školy. (1.1)
- Vstupy do areálu školy i samotné školní budovy nejsou zabezpečeny proti vstupu cizích osob, stejně tak jako svévolnému opuštění budovy dětmi a žáky. (1.4)
- Nevyhovující organizace vzdělávání, kdy dochází při ranní i odpolední činnosti školní družiny ke slučování s dětmi z mateřské školy. (1.4)
- Nesystematické řízení školy nemá oporu v chybějící potřebné dokumentaci a neumožňuje tak plnohodnotný rozvoj školy a kooperaci všech účastníků vzdělávání. (2.1)

- V mateřské škole chybí didaktické materiály a pomůcky zejména pro děti v posledním roce povinné docházky, chybí technika k zakoupeným interaktivním programům. (2.4)
- Chybí podpora dalšího vzdělávání v mateřské škole, mj. v oblasti logopedie. (3.5)
- Diagnostické záznamy sledující pokroky v učení dětí nejsou dostatečně využívány pro plánování individualizované vzdělávací nabídky a diferenciaci cílů a činností. (4.3)
- Škola nemá zpracovaný minimální preventivní program či strategii předcházení školní neúspěšnosti jako účinný plán podpory. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Doplnit povinnou školní a poradenskou dokumentaci.
- Stanovit a delegovat kompetence výchovného poradce a metodika prevence.
- Zpracovat strategickou koncepci dalšího rozvoje školy.
- Posílit další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením především na formativní hodnocení, nové trendy ve výuce a logopedii.
- Zaměřit se na program usnadnění přechodu dětí z předškolního na základní vzdělávání.
- Rozšířit provoz mateřské školy a školní družiny. Rozdělení společného vzdělávání dětí mateřské školy a účastníků školní družiny.
- Posílit bezpečnost provozu základní i mateřské školy.
- Pokračovat ve zkvalitňování materiálních a digitálních podmínek školy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace obce s účinností od 1. 12. 2002 vč. dodatku č. 1 s účinností od 1. 7. 2005
2. Potvrzení ve funkci ředitelky s účinností od 1. 9. 2019
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení z 18. 9. 2023
4. Školní řád ZŠ platný od 6. 9. 2023, Školní řád mateřské školy platný od 5. 9. 2023, Vnitřní řád školní družiny platný od 4. 9. 2023, Vnitřní řád školní jídelny platný od 1. 9. 2022
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2022

6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Jaro, léto, podzim, zima – celý rok je v MŠ prima“ platný od 1. 9. 2023
7. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 4. 9. 2023
8. Třídní vzdělávací program v mateřské škole
9. Záznamy z pedagogické diagnostiky a portfolia dětí
10. Tematické plány ve školní družině
11. Výroční zpráva o činnosti Základní školy a Mateřské školy Horní Dvořiště za školní rok 2021/2022
12. Výkaz M3 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2022, Výkaz S 1-01 o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2022, Výkaz Z 2-01 o školní družině – školním klubu podle stavu k 31. 10. 2022, Výkaz Z 17-01 o činnosti zařízení školního stravování podle stavu k 31. 10. 2022, Výkaz R 13-01 o řízení škol podle stavu k 30. 9. 2022
13. Třídní knihy základní školy, Třídní knihy mateřské školy – školní rok 2022/2023 a 2023/2024
14. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny – školní rok 2022/2023 a 2023/2024
15. Školní matrika – základní škola, mateřská škola
16. Dokumentace k přijímání žáků ke vzdělávání
17. Dokumentace ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2022/2023
18. Záznamy z pedagogických rad – školní rok 2022/2023 a 2023/2024
19. Personální spisy pedagogických pracovníků (Pracovní smlouvy, Doklady o dosažené kvalifikaci, Doklady k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků) - vzorek
20. Hospodářská dokumentace (Účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2022, Hlavní kniha analytická – rok 2022, Finanční vypořádání dotací ze státního rozpočtu v roce 2022)
21. Dokumentace k zajištění BOZ (Revize tělocvičného nářadí a herních prvků na dětském hřišti, Provozní řády odborných učeben, Rozpis dohledů o přestávkách – školní rok 2023/2024)
22. Kniha úrazů dětí, žáků a studentů založena ke dni 1. 9. 2011 – zápisy za školní rok 2021/2022 a 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejímu obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marcela Háková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Hana Bezděková, školní inspektorka

Ing. Dana Drlíková, kontrolní pracovnice

11. 10. 2023